DE POST VAN DEN NEDER-RHYN, OPRECHT VADERLANDS EN STAATKUNDIG...

Nicolaas Hoefnagel

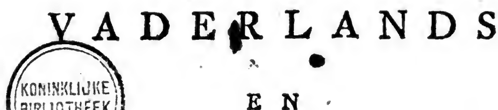

DE POST VAN DEN NEDER-RHYN,

OPRECHT

VADERLANDS

EN

STAATKUNDIG BEOORDEELT,
TEGENS DE OUDERWETSE

NEDERLANDSCHE

PATRIOT.

OPGEDRAAGEN AAN DE CALANTEN
EN DE CASTELYN, VAN HET
ENGELSCHE COFFYHUIS,
TE AMSTERDAM.

Ter Verantwoording van den Autheur.

DE

POST

VAN DEN

NEDER-RHYN,

ENZ.

Wit en Zwart ſcheeld veel, Dag en Nacht ſcheeld meer: Echter, hoe veel onderſcheid 'er tuſſchen deeze aangehaalde tegenoverſtellingen gevonden word.

Zo ſcheeld of differeerd nogthans de Styl, Smaak en Conſepten meerder van twee Week-Blaaden, die thans het licht zien: Namentlyk, *de Poſt van den Neder-Rhyn*, welke uitgegeeven word by den Boekverkooper *Gysbert Timon van Paddenburg*, tot *Utrecht*; tegenövergeſteld met de *Ouderwetſe Nederlandſche Patriot*, waar van den Uitgeever is *Pieter Frederik Gosſe*, in 's Hage, voerende tot Tytel, Boekverkooper van Zyne Doorluchtige Hoogheid, den Heere Prince Erf-Stadhouder, &c. &c. &c.

Om myne Leezers aan te toonen, dat ik dit onderſcheid niet te breed uitmeet; zo ben ik te rade geworden, de korte, doch zakelykſte inhoud van eenige der gem: twee Week-Blaaden,

eens tegen elkander over te ſtellen, en dan laat ik het verder aan 't oordeel; welk van beide Rechtzinnig handeld, ten nutte des Vaderlands: want een van beide is by my eene eeuwige waarheid, dat, zo de Schryvers der Poſt van den *Neder-Rhyn*, goede oogmerken beoogen, zo is de Schryver der *Ouderwetſe Patriot* een overgegeeven Booswicht, en is deeze laatſtgem. Rechtzinnig, zo misleid den eerſtgenoemden het Gemeen, en dat niet uit onkunde, maar moetwillens, met korte woorden: een van beide dat gaat vaſt, beoogd ſlingſche Oogmerken, ten nadeelen der Landen, en verdient door de Hooge Machten beteugeld te worden.

De Poſt van den Neder-Rhyn, bereids tot zeven-en-veertig Nommers uitgegeeven hebbende, daar van de Ouderwetſche Nederlandſche Patriot, nog maar zeſtien Nommers; (wyl ik dit ſchryf,) het licht zien, zo zal ik met de Poſt van den *Neder-Rhyn*, en wel met No. 1 beginnen.

Deeze gem. Schryvers merken aan, hoe wy in 't begin des voorigen Jaars, ons met een flaauwe hoop tot Vreede vleide, en in dit tegenwoordige Jaar 1781. in plaats van zulks te hebben gezien, dat Engeland ons (zo zy oordeelen,) zonder eenige reeden den Oorlog verklaard heeft. Van welke onrechtmatige behandeling, (en met grond) zy Lord Stormont de Dryfveer noemen. Zy beweeren verders, dat de beſchuldiging van Groot-Britt. tegen ons, *onbeweezen of geheel onwaar zyn*; en die bezwaarnis alleen gegrond is, om de

de Braave Regeerders van Amſterdam, oogenblikkelyk aan de Woede van 't Engelſche Hof over te geeven, welke Magiſtraat echter volgens hun begrip; betreffende een Project van een Tractaat van Commercie niets misdaan hebben, zo als genoegzaam beweezen is. Ja dat by andere Volkeren, hoe naauw ook aan dat Ryk verbonden, en zo lang mishandeld, als wy door Engeland gedaan zyn, 't al lang zyn volle beſlag zoude hebben gehad. En deeze Burger-Vaderen het grootſte Recht hadden, om op de ſchaamtelooze Memoriën van Jork te hebben geantwoord, dat het Britſche Hof, Haar Ed. Groot Achtb. zelfs tot deeze ſtap gedwongen hadden; alzo dat zelve Hof by een Onderhandeling van Vreede met N. America, voor eerſt en vooral, durfde eiſchen, dat America Holland voor altoos uit alle Handel zoude hebbe te ſluiten, de Schryvers toonen aan, dat niet tegenſtaande deeze ſlegte behandeling, nogthans de Britten onbeſchaamd genoeg zyn, zich te durven beroepen, op Vriendſchap en Trouw aan ons betoond. Verder gaan zy voort, en oordeelen (met reeden) dat het voorwendſel, dat Engeland gebruikt heeft om den Oorlog te Declareeren, niet anders als een doekje voor 't bloeden is, en het alleen is voortgeſprooten uit onze toetreeding tot de Gewapende Neutraliteit, en de Britten liever gezien zoude hebben; *H. H. Mog.* Hun Onredelyke eiſch hadde voldaan, en wel om daar door hun oogmerk, Namentlyk een Scheuring in de Republicq te brengen; om ons aldus door Burgertwiſt te verzwak-

ken, op dat wy 't heerschzugtig *Albiön*, geen paalen zoude kunnen ſtellen.

Na dat de Schryvers gezegt hebben: „ *Thans* „ *heeft het Britſche Hof*, *volkomen het Masker afge-* „ *ligt*, en ons *zyne Vyand verklaard!* Eenige zegge „ zy vraagen verder, heeft men dit niet kunnen „ voorzien? Dat met ja, beantwoord word," en oordeelen het niet onvoorzigtig was gedaan; zo wy op onze hoeden waren geweeſt: zy zeggen, veele beroepen zich op de naauwe band van Vriendſchap; doch zy onderzoeken of de ondervinding ons van oude tyden af niet aantoond, 'er op de Engelſche vriendſchap geen ſtaat te maaken is? brengende deeze Schryvers onder alle tot Exempels by, hoe *Carel* de II. na de Onthoofding van zyn Vader, alle vriendſchap door ons genooten hebbende, tot dankerkentenis, dat wy hem op den Troon bevestigde, tegen de heiligſte verplichting en vriendſchap aan, ons Land den Oorlog aandeed.

Zy doen verder onderzoek, wie anders als Nederland het geweeſt is, die Engeland door Willem de IIIde uit ſlaverny heeft verloſt. Deeze oude gebeurteniſſen overſlaande, gaan zy over tot de voorgaande Oorlog tuſſchen Vrankryk en Engeland, en oordeelen de Britten nimmer iets minder behartigt hebben, dan om onze Belangens te bevorderen.

Andere, gaan de Schryvers voort, (en dit oordeelen zy had meer ſchyn,) vreesde voor geen Oorlog met Engeland, alzo die Natie zich reeds meer

Vyan-

Vyanden op den hals had gehaald, als haar macht gebukt onder onbetaalbaare Schulden, in ſtaat was te beſtryden; te meer, daar dat zelve Ryk niet onkundig kon zyn, dat geen Vyand voor hun zo gevaarlyk was, dan de Republicq. Dus zy die ſtap van dat Hof, als een uitwerking van wanhoop enz. aanmerken.

Veele Engelſchen, (zeggen de Schryvers) van het gemeenſte zoort, als zulke, die door het Kapen een Buit van de Hollanders meenen te haalen, en zich veel belooven, zyn zeer in hun ſchik met deeze Oorlog, en om de weldenkendſte der Natie in hun gevoelen te brengen, mankeeren zy niet om ons af te ſchilderen, als bereids overwonnen; geevende tot dat einde onze macht in Ooſt-Indiën laag op. De Schryvers bekennen, zo deeze opgaaf waar is, dat het niet voorzichtig is, dat men daar niet in voorzien heeft; doch zyn tevens van conſept, zo de Gouverneur van Kaabo de Goede Hoop, tydig genoeg bericht ontfangt (gelyk door een Franſch Schip geſchied is) dat hy by zyn 3000 Europiaanſche Soldaten, 1 Oorlogſchip van 70 Stukken, 2 van 60, 1 van 50, 3 van 40, en eenige kleine Vaartuigen van 1 tot 20 Stukken Kanon, nog wel zo veel macht byeen vergaderen kan, om het uit te houden tot ter tyd, hem verſterking toegezonden word.

De Schryvers oordeelen verder, zo zy eens een contra rekening maken, en nagaan wat machten de Engelſche te beſtryden hebben, als America, Vrankryk, Spanjen, Holland, enz. zy buiten al-

le tegenspraak, verbaazend veel te kort moeten schieten; te meer, daar onze Republicq, hoe zeer de Vreede wenschelyk voor dezelve, meermaalen getoond heeft, dat onze Zeemacht zeer te duchten is: gelyk zy aantoonen, Engeland dikwils by bevinding heeft beproeft, tot groot nadeel van haare Manufacturen en Koophandel, dus oordeelen zy geen wonder, de weldenkendste der Natie de verbreeking der Vreede met de Republicq, als voor hun Ruïneus beschouwen, en de handelwys hunner Opperhoofden als dwaas aanzien.

Veele zeggen en gantsch niet ongegrond, oordeelen de Schryvers, dat Engeland zelve 't niet verwacht had, ja dat *Jork* in 't consept zynde, wy 't Britsche Hof niet dorsten vertoornen, de Aanstoker is geweest, om dus brutaal tegens ons te Ageeren, en hy dus zyn Hof te leur gestelt heeft; het komt hun zo het Britsche Ministerie, niet alle gezonde Staatkunde verlooren heeft, niet onwaarschynlyk voor, dat het zelve Hof zich verbeeld heeft, de eene of andere Mogentheid deeze zaak quasie (uit Menschlieventheid) wederom zou hebben bemiddeld, het vertoeven van de Ridder Jork op onze Grenzen, schynt, oordeelen sommige dit te bevestigen. Doch de Schryvers zyn, nopens dit laatste van een ander consept, en vragen of het niet wel mogelyk kon zyn, dat hy in de Nabuurschap der Republicq bleef, om als Spion met de een of ander, geheime Correspondentie te houden.

Wat 'er ook van zy, en hoe zeer de Schry-

vers

vers oordeelen, de Vreede wenſchelyk voor ons is, zo hopen zy echter dat de Hooge Machten, het oor aan geen voorſlagen van Vreede zullen leenen, als ten voordeelen van Vaderland en Koophandel.

Verder oordeelen dezelve Schryvers, dat onze ſchade, die wy door de onverwagte aanval en bedrieglyke handelwys van Engeland, hebben geleeden, met meer dan 250 van onze Koopvaarders te neemen, zeer inportant is.

Hier na opendeeren dezelve Schryvers, hun gedagten, dat zo 'er ſlegts 6 of 8 goede Oorlogſcheepen in 't Canaal kruiſten, zy 'er zeer aan twyffelen zoude, of de Engelſchen het wel onderneemen zouden, om onze Scheepen dus weg te neemen, wenſchende verders: wyl *Eendracht onze Macht* uitmaakt, dat de Wyze Regeerderen deezer Landen, daar omtrent de beſte maatregulen neemen zullen, daar zy zeggen niet aan te willen twyfelen; als genoeg bekend zynde, hoe ſchadelyk de Tweeſpald voor deeze Republicq, in tyden van Oorlog is.

De voorſlag door Zyne Doorl. Hoogheid, den 26 December gedaan, om onze Landmacht met 60,000 Man te vermeerderen, en het daar op genomen beſluit, om dezelve met 20,000 Man te verſterken, word niet alleen door de Schryvers goedgekeurd; maar dat meer is, zy oordeelen het zelfs zeer noodzakelyk is, alzo men niet te veel op zyn hoeden kan zyn.

De Berichten uit Rusland en Zweeden, betref-

fende de gewapende Neutraliteit, merken zy als gelukkig voor de Republicq aan, alzo wy daar door 94 Scheepen (zo men in die tyd voor gaf) ſterk, waar onder 61 van Oorlog, wy in ſtaat zoude zyn den Vyand het hoofd te kunnen bieden. 't Vervolg van dit eerſte Vertoog loopt op dagelykſche Nieuwstyding uit, aangaande de tyding eener Zee-Bataille tuſſchen de Heer Capt. J. A. Volkers, voerende het Oorlog-Schip Rotterdam van 54 ſtuk., geholpen door 't Ooſtindiſch Schip, onder zyn Convoy tegen een Engelſch Oorlog-Schip van 74 ſtukken en 2 a 3 Cotters. Deeze tyding de Admiraliteit (ter dier tyd) geen bericht van hebbende, en de gerugten niet overeenkoomende, zo wierd het door de Schryvers (met reeden) in twyfel getrokken.

Daar Vaderland lievende Leezers! dit is de korte inhoud van het eerſte Vertoog van de Poſt van de *Neder-Rhyn*. Ik kan volgens myn oordeel hier niets in vinden, of het is taal die Batavieren voegd, en oprecht Vaderlands.

't Tweede Vertoog, kweſt even zoo min Nederlandſche Ooren, want na de Schryvers aantoonen, dat zoo verſchillend als de Gerugten en Tydingen zyn, ook eeven zoo veel de Conſepten verſcheelen onzer Medeburgers; betreffende deeze Oorlog, zo dat veelen niets als goede gevolgen daar uit voorzien, want ſchoon onze Koophandel bereids zwaare ſlaagen gehad heeft, zo berekend men reeds welke voordeelen wy daar en tegen, door den tyd weder, door deezen Oorlog ſtaan te ontfan-

fangen, dus zeggen de zulken, H. H. Mog. in 't geheel het oor aan geen voorslaagen van Vreeden moeten leenen, dan aan zulken die alle hinderpalen, waar door die trotsche Natie ons belemmerd, worden weggenoomen, oordeelende zich daar toe nooit beter geleegentheid heeft opgedaan als heeden.

De Schryvers oordeelen zoo deezen gevolgen zeeker waaren, dat dan de Oorlog beter dan de Vreeden was, om dat wy door den Koophandel tien dubbeld onze geleedene schaaden zouden zien vergoed, doch zy toonen hier verder het onzeekeren van aan, met te bewyzen hoe wy meermaalen bespeuren, dat twee Mogentheeden Jaren lang Oorlog voeren, en doorgaans by 't eindigen geen duim breed gevorderd zyn, en de winst die 'er opzit, is, dat de Onderdanen beroofd, verarmd, de Steeden ontvolkt, verwoest, en de Schatkisten leedig gemaakt worden, en de oude Tractaten doorgaans de grondslag der nieuwe weder zyn. Zy vraagen vorder of het wel te gelooven is, Engeland ooit na voorslaagen van Vreeden zal hooren, die onze Koophandel bevoordeeld, en hun hinder toebrengd? daar zo wel de Commercie de bron van welvaard voor hun als voor ons is. Zegt men dat wy thans geleegentheid hebben, Engeland te kunnen dwingen; de Schryvers bekennen 't in zo verre waar te zyn, dat Ryk door roekeloosheid meer vyanden op den hals heeft gehaald, als nodig is, om het willens of onwillens zyne Meesterschap ter Zee te betwisten. Maar zeggen zy,

ge-

gelyk het Evenwigt van Europa nimmer deszelfs vernietiging kan toelaaten, zoo vreezen de Schryvers ook dat de naiver der anderen Mogentheeden, de toeneemende magt van Hollands Koophandel wel eens konden dwarsboomen.

Hier op laaten de Schryvers volgen de Parlements *increase of schipping and trade*, ingericht om de Engelschen Commercie en Navigatie te vermeerderen, en door het Parlement, ten tyden van Cromwel, op den 9 October 1651, uit haat tegens de Republicq om deszelfs handel te dwarsboomen, in de waereld gebragt. (Zynde dit het geen men in de wandeling noemd het Tractaat van Cromwel,) doch 't zelve te wydloopig zynde hier in te lasschen, wyzen wy den Leezer tot het Vertoog zelven.

De Schryvers merken verder aan, dat schoon 'er veelen zich in deeze Oorlog verblyden, 'er echter anderen zyn, die 'er niets als Rampen voor deeze Republicq in zien, en zeggen het onze zaak niet is, Oorlog en vooral niet tegens Engeland te voeren, welk onze handel Ruïneeren kan; daar wy reeds de bittere Vrugten van plukken, door het neemen onzer Rykgelaaden Scheepen, en ook zyn wy in geen staat van tegenweer, wat zullen wy uitvoeren?

De Schryvers stemmen toe, de Vreeden beter dan Oorlog voor ons is, doch men heeft ons geen keur gelaaten; de trouwloosheid der Engelschen heeft de wyze schikkingen door 's Lands Hooge Machten, tot behoud der Vreeden, te leur gesteld.

Hier

Hier ſtellen de Schryvers vraagenderwys voor, of het te vergen zouden zyn, dat onze 's Lands Vaders de Britten te voet vielen, en deszelfs onbetamelyke eiſchen voldeeden; dit doende, oordeelen de Schryvers, zoude het tot Oneer Hunner Naam, en tot Schaaden en Schanden van Volk en Land ſtrekken, dat wy onze belediger de handen kuſſen.

Zegt men het kan onze handel Ruïneeren, zo als aan 't neemen onzer Scheepen blykt; de Schryvers bekennen Engelands ontrouwen Rovery, heeft zich meeſter van 600000 pond ſterl. gemaakt; maar teevens is waar, dat 'er twee derde van in Engeland zelfs verzeekerd is, daar by is die vangst meeſt gedaan, want de Scheepen van ons veel al opgebragt of thans te huis zich bevinden, terwyl de reſteerende ſtil in de Havens, zo hier als elders, blyven liggen; en ſchoon wel is waar, den handel hier door ſtil ſtaat, zo oordeelen de Schryvers als buiten twyfel, dat de Vlooten zo van ons als Vrankryk, en Waarſchynlyk de Noordſche Mogentheeden, dezelven wederom zal doen herleeven, zy ſpreeken niet tegen, dat wy in geen behoorlyke ſtaat van tegenweer zyn, maar daar uit onze ondergang te Beſluiten, noemen zy dwaasheid, om dat Engeland de handen vol hebbende, alle macht niet tegens ons kan aanwenden, en ſchoon wy langzaam zyn, zo is tevens waar, zo wy eens iets beſluiten, zyn dezelven volſtandig, en onverzettelyk; de Schryvers bewyzen zulks, met het geen Nederland in voorige Eeuwen arm en veel al verwoeſt,

woeſt, weleer gedaan heeft, om het Spaanſche Juk af te werpen, met Koning Philips de II, na hy veertigmaal zo veel ſchats verſpild had, als de gantſche Republicq waardig is, te noodzaken om van alle zyne eiſchen op ons af te zien: dat Patriottiſch Vuur onzer Voorvaderen, oordeelen zy, is by ons nog niet uitgebluſcht, daar zy verder reeden van geeven.

Van de Kaapvaart ſpreekende, beantwoorden zy, de geenen die oordeelen 'er op de Engelſchen niet veel te kaapen zal vallen, dat deeze aanmerking niet ongegrond is, ſchoon, zeggen zy, het niet onkent kan worden, dat in den Oorlog van den 10 April in den Jare 1744, tot den 22 Maart 1746, 769 Engelſche Koopvaardy-Scheepen genoomen zyn; vraagen verders of onze Kapers niet by Esquaders zouden kunnen Conjungeeren, om gewigtige en voordeelige onderneemingen te doen? zy oordeelen Ja.

In het derde Vertoog der Poſt van den Neder-Rhyn, handelen de Schryvers over het voorſtel, met welken de Gedeputeerden der Provintie Zeeland gelaſt waaren, om aan Hun H. Mog. voor te draagen, om door een onderhandeling met Groot-Brittannien, de Vreeden te herſtellen; zy bekennen dat die Provintie zeekerlyk als meeſt met de Engelſchen handelende, Gevaar van ſchaaden loopt, doch zy oordeelen hoe wenſchelyk een goede Vreeden ook is, dat het tegens de Eer der Republicq zoude ſtryden, zo H. H. Mog. die van een trouwlooze Natie op een lafhartige manier zogten te verkrygen, want wy gevaar liepen het houte Juk

daar

daar wy onder gebukt gaan, door Engeland te zien veranderen in een Yzeren?

Zy toonen verder aan, dat de aanzoek om Engeland genoegen te geeven, een ſtap zoude zyn, die ons eerſtelyk zoude doen afſtappen, van het verbond der Gewapende Neutraliteit, en ten tweede, dat wy hier door 't gedrag der Amſterdamſche Regeering zoude veroordeelen; betreffende het Preparatoirlyk Plan, 't eerſte weeten de Zeeuwen dat zeekerlyk het behoud van onzen Koopvaardy uitmaakt, het tweede blykt dat de Zeeuwen toeſtemmen, (door hun verzoek aan Jork, om vryheid van Visſchery,) dat door de Magiſtraat van Amſterdam niets misdaan is, want hebben dezelve een onderhandeling begonnen met een Miniſter die nog niet door H. H. Mog. erkend was, voor eerſt is het maar Proviſioneel geſchied, en zoude geen voortgang hebben gehad, voor dat America door H. H. Mog. voor onafhanglyk was erkend, en ten anderen beoogde die Regeering niet ſlegts het voordeel van hun Stad, maar ook tevens die van de geheelen Republicq, daar Zeeland in tegendeel zonder voorkennis, van H. H. Mog. met *Jork*, over de vryheid van Viſſchery een afzonderlinge onderhandeling hebben ondernoomen, die niet het voordeel der Republicq (als behoorlyk) tot bazis had, maar enkel het profyt van Zeeland.

De Scbryvers toonen aan, de Zeeuwen (ter dier tyd) kwalyk deeden; de Provintie Holland de oorzaak deezer Oorlog te noemen, want had men de Raad van Holland gevolgd, wy zouden in ſtaat

van

van Defentie hebben geweest, dat nog Engeland, nog Vrankryk, hun vermeeten zoude hebben, ons te beleedigen. Verders word aangetoond de Zeeuwen, eerder op het voetspoor hunner Voorvaderen, (zo bereids geschied) hun verlies op een andere wys behoorden te vergoeden, als aan een kust woonende, en eene aard hebbende ter Kaapvaart geschikt, zulks word aangetoond, hoe de Zeeuwen in den Jaare 1672 op de Engelsche aan gemaakte Pryzen 32 Millioenen, of 320 Tonnen Gouds wonnen. Ja met behulp der Hollanders 160 Fransche en 2703 Engelsche Scheepen veroverd hebben.

De Schryvers zeggen verders, dat veelen verwonderd waaren, 'er nog geen brieven van Marque uitgegeeven wierden, nog een contra Manifest in 't licht verscheen; de Schryvers bekennen, de Rivieren waaren toen nog niet oopen; doch oordeelen echter, zo de Brieven van Marque uitgegeeven wierden, zoude het de yver opwekken, (gelyk nu plaats vind) doen verder onderzoek na de reeden van het agterblyven der gem. Brieven, en schynen 'er niet vreemd van te zyn, dat Engeland voorslaagen van Vreeden van onze, en wy die van Engeland's kant (ter dier tyd) verwagten, doch gelooven het dan nog ver te zoeken zal zyn, want dat Ryk daar omtrent hoe rondom in benauwdheid zittende, te trots is, en onze 's Lands Vaderen te wys, dat zy door een laffe toestemming aan Engelands onreedelyken eisch de Eer der Republicq zullen waagen, en tot een

een voetwifch van een Geweldenaar maaken zouden.

De Schryvers brengen by, hoe zommigen gelooven dat Engeland, terwyl het zich ontzaggelyk maakte, onze Lands Vaderen in 't vertrouwen zogt te brengen, dat het door bemiddeling van anderen Mogentheeden na Vreeden trachten; doch de Schryvers veronderftellen onze Hooge Magten te wys zyn, als hebbende bevinding van Groot-Brittannies trouwloosheid, om niet werkloos te blyven zitten.

Zy merken verders aan, dat niet tegenftaande eenige magtig opgeeven van groote ondernemingen, die de Britten zo in Ooftindiën als elders voorgeeven, in den zin hebben, het veelal op een Bombario en Zwetzery uitdraait, als hebbende rondsom de handen vol.

Uit dit weinige, twyfel ik niet, of de Leezers zullen moeten bekennen, (*ten minften die geenen dat waare Nederlanders zyn*) dat deeze Schryvers van de Poft van de Neder-Rhyn zuivere Vaderlandfche Confepten bezitten. Laat ons nu hier tegenover eens het Weekblad neemen, welke tot Tytel voerd, *de Ouderwetfe Nederlandfche Patriot.*

No. 1. begint de Schryver met een foort van lugtige inleiding, waar zulks voor dient kan ik niet bevatten, alzo het geenzins evenaard met de taal, zo als onze *Ouderwetfe Patriotten* gewoon waaren te fpreeken, in tegendeel gelykt het meer na de taal van een *Hans-worft* op een Markt-Thiater. Ik kan derhalven niet bevroeden, hoe dee-

ze Autheur in een ſtyl zo oneigen aan zyne Tietel heeft geſchreeven, of het moet weezen, dat hy gedacht heeft, om door het voorwenden van een geſprek met zyn Neef gehouwde, (die misſchien niet in de waereld is) zich voor een comique Ouderwetſe *Patriot* wil laaten doen doorgaan, doch dit zo zynde, is hy verdwaald, de Ouderwetſe Comique kunnen thans, ten Tooneelen gevoerd, by geen Lieden van Oordeel voldoen, en men acht hun op zyn beſt naauwelyks goed genoeg, om door 't voortbrengen van eenige Zoutelooze Taal, op een Markt-Stellagie, in dienſt van een Kwakzalver een hoop Jongens aan 't lachen te helpen; even omtrent is de Taal van onze Schryver ook. Ja ſtemd nog volmaakter daar mede overeen, zo men confidereerd, dat dergelyke Markt-Hansworſten onder hun Zoutelooze Grappen, de onguurſte, lompſte en vuilſte Taal voortbrengen; en de Schryver der gem. Ouderwetſe Patriot, in het midden zyner zo genaamde Aardigheid, zich niet ontziet de Regeering der Steden, D..... H.... en A........ finaal door ſchimptaal te hoonen, ziet hier een ſtaaltje daar van in N. 1. pag. 3, 4 en 5.

Na dat de Schryver verhaald heeft, dat zyn Neef 'er tegen had, dat zyn Weeklyks Blaadje de Patriot zoude heeten, laat hy zyn Neef op pag. 3 zeggen.

„ Ik wed van neen, Oom, zeide hy eindelyk, „ ik wed gy uw Blaadje niet de *Patriot* noemt.

„ Zo waar als ik denk een Patriot te zyn, en

„ hoop

„ hoop te leeven en te ſterven, Kameraad, myn
„ Blaadje zal de PATRIOT heeten, en niet an-
„ ders!

„ Afgedaan, Oom! zeide myn Neef. Die Eed
„ is te heilig, en gy zyt meeſter van te doen wat
„ gy wilt.

„ Zo begryp ik het ook, Neef!" ——

Nu wat anders, zeide myn Neef. „ Ik heb
„ dikwils gedacht, daar wy tegenwoordig in Oor-
„ log zyn, en 'er nog geene *Nederlandſche Rid-
„ der-Orde* is; waarom Z. H. niet op de gedach-
„ ten valt, om een *Orde* in te ſtellen, 't zy al-
„ leen voor Militairen, 't zy voor Politieken en
„ Militairen beiden, een half dozyn el Lint heeft
„ menige groote daad doen uitvoeren, die an-
„ ders mogelyk agterweege zou gebleeven zyn.

„ Dit bragt ons in een lang geſprek, over de
„ Ridder-Ordens in 't algemeen.

„ Ik was te veel uit myn humeur gebragt ge-
„ weeſt, om myn Neef in iets gelyk te geeven;
„ zo dat ik hem de eene tegenwerping voor, en
„ de andere na maakte. Met dat al bragt hy zyn
„ *Idée*, al tot een groote trap van aanneemlyk-
„ heid. Myne laatſte verſchanzing, en daar ik
„ wiſt dat hy niet tegen zeggen kon, was de
„ minachting, waar in de Ridder-Ordens over 't
„ geheel gekomen waren. —— Vergeef my, zei-
„ de myn Neef, niet door de vermenigvuldiging
„ van de Ridder-Ordens, maar door de verme-
„ nigvuldiging van de Leeden der meeſte Ridder-
„ Ordens.

„ *Den Schryver betuigd*, *dat hy* ſtond als iemand
„ daar de Poolſche Meeſter zegt: houd nu dat
„ ſtuk Geld in uw hand, en die voelt dat hy het
„ vaſt heeft. —— Pfut, zegt de Poolſche Mees-
„ ter, doet nu uw hand open. ——— By myne
„ Z.... myn drie Gulden is voort."

Na dit fraaije Discours, tuſſchen den Schryver en zyn Neef, verhaald de laatſte aan de eerſte, dat de Koning van Vrankryk een nieuwe Ridder-Orde heeft ingeſteld, niet voor Zyn Onderdaanen; maar voor de Onderdaanen van andere Natien, te weeten: *l'Ordre du Patriotiſme!*

Op dit verhaal der Neef, zegt de Schryver ſtond hy te kyken, als iemand die de Bril van zyn Neus valt, en die wagt dat een ander die voor hem opraapen zal, waar op hy laat volgen.

„ Ik dacht om geen Bril meer, maar ſtapte ag-
„ ter uit als iemand, die onvoorziens den hoek
„ omkomende, een Bordetjen voor zyn Neus ziet
„ ſtaan; *hier leggen Voetangels en Klemmen*, en
„ dat Bordetjen was myn Neef zyn gemaledeide
„ bakhuis. Maar hoe ik zocht, dan eens in dat
„ bakhuis, en dan in myn eigen hoofd, ik zag
„ niets voor myn oogen, als oooooooooo.

Den Leezer, weege nu deeze Styl en zamenhang eens op, tegen de korte inhoud door ons mede gedeeld, uit *de Poſt van den Neder-Rhyn*, ik twyfel niet, of de *Ouderwetſe Patriot* zyn redeneeringen zullen u voorkomen, als de Zouteloo-ze Taal eener Kwakzalvers Hansworſt, daar het voorn. Blad der Anderen Heeren Schryvers, Taal

ver-

vervat van Staat- en Oordeelkundige Mannen.

Lager op Bladzyde 5, laat de Schryver zyn Neef, een uitlegging doen van de bevorens gem. zo genaamde Fransche Orde, (zeggende dat het zelve bestaat,) „ in een breede Goud Geele „ Lint, van *Patriotisme*, 't welk Lodewyk XVI. „ in de Maand January 1779, onze waarde Hee- „ ren van A. —— en naderhand onze waarde „ Heeren van H. —— en van D. —— heeft „ omgehangen; daar zy," (zegt de Schryver,) „ de eerste dagen zo zorgvuldig hunne Rok over „ heenen toeknoopten, vooral toen men 'er in „ den Haag 'er wat Cavalier by getrokken had; „ doch het geen zy kort daar na, zo Majestieeus „ over hunne zwarte Rok, dwars van tusschen „ de twee Subsidien hunner Paruiken naar benee- „ den, hebben gedragen, en 't geen zedert dien „ tyd de Eerbied en te gelyk de nayver wekt; „ van, alle braave Nederlanderen, die de Eer- „ waardige naam van *Patriotten*, van Z M. van „ Vrankryk verwerven willen;" (den Leezer be- „ grypt deeze vuilaardige streek, wat legt in dee- ze gezegdens anders opgeslooten, als Schimptaal en Eerrovery van de Magistraaten der Getrouwd- ste Steeden deezer Republicq.) Zulks kan men zien, zo men nagaat, daar de Schryver zegt:

„ Want gy weet, Oom lief! in Vrankryk al- „ leen, is tegenwoordig de echte stempel van den „ Hollandsche Patriotismus. Een *Patriot* en goed „ *Fransch* te zyn, —— dat is, niet alleen goed „ *Fransch*, maar te gelyk ook goed *Spaansch*, goed

„ *Americaansch*, en vooral goed *Amsterdamsch*;
„ in één woord, goed alles wat maar *Anti-En-*
„ *gelsch* is, dat zyn tegenwoordig gelykluidende
„ woorden." Alle de anderen, in plaats van *Pa-*
„ *triotten*, zyn *Verraders*.....

Op deeze vuile Taal, ik zeg vuile Taal; ja Verraders Taal, die niemand minder voegd, als de Schryver van een laffe laage Vleijer, die zich Boekverkooper (ziet over deeze Eertytel de Menoniete Voorvegter, pag. 7-10.) van Zyn Doorluchtige Hoogheid durft noemen, en niet bevreest schynt te zyn, dat Neêrlands Erf-Stadhouder hem die Tytel ontneemd, en de Landen te benaauwt maakt, om dat hy de Regeeringen van Steeden durft schenden; welkers doelwit is, dat Engeland nimmer deeze Landen verdrukt, en de Luister van 't Doorl. Huis van Orange zal verdooven.

Hoe vraagd men misschien, laat de Boekverkooper van Zyne Doorluchtige Hoogheid zulken verfoeilyke blaaderen schryven? en weet den Erf-Stadhouder zulks? Ik vermoog het niet te denken, waarde Leezer, dat den Prins zulks weet, en deszelfs Koninglyken Gemalinne nog minder, want als men de algemeene gerugten gelooven mag, is deeze Onze Vorstin zo kies en zuiver van denkbeelden, dat haar niets meer smert, als dat zy de vlyt en yver, die de Regeering van Amsterdam betoond, ziet te leur gesteld. Vertrouwd men dit van onze Erfstadhouderesschen, ja geloofd men zo als men doet, dat het haar Koninglyke Hoogheid griefd, dat de Regeeringen van Dor-

drecht,

drecht, Haarlem, Amſterdam en meerder Zuid-hollandſche Steeden; als ook mede het door betoonde Dapperheid in Spaanſche tyden, Alkmaar, in al het geen wat ten beſten der Landen voortgebragt word, te leur worden geſteld, Zo hebben wy reeden om te vertrouwen dat het Hoogſt-Deszelve Vorſtelyke Gemaal, Neêrlands Erfſtadhouder nog meer moet ſmerten, dat wy niet in ſtaat gebracht worden om het trouwloos Engeland, met macht van wapenen, te beteugelen, en zo 'er, zo ons voorkomt, iemand reeden heeft om een *Anti Engelſchgezinden* te zyn, is het onze Doorluchtige Erfſtadhouder, want wie is het die Hoogſtdeszelfs Onderdaanen verdrukt? wie is het die hun handel ſtoord? wie is het die de luister zyner Regeering zoekt te verdooven? wie is de oorzaak dat de Volksſtem der Nederlanders niet meer zo ſterk ſpreekt voor zyne Doorl. Hoogheid, niemand anders dan het verraderlyk Groot-Brittanniën, en de invloed van 't complot behoorende tot dat Miniſterie. Derhalven heeft, zo wy ook vertrouwen, Willem de Vyfde, Neêrlands geliefde Erfſtadhouder, de grootſte reeden des waerelds, om 'er voor uit te koomen een *Anti Engelſchgezinden* te zyn, en niets anders myns bedunkens maakt dien Vorſt waardiger, om als het Hoofd en Admiraal Generaal over braave Patriotten te gebieden, volgens Berichten voldoet de Vorſt aan dit Carakter; als men nagaat dat gezegt word, geſchreeven en door den openbaaren Druk gemeen gemaakt is, ('t welk men diend te gelooven: te weeten, dat zyne Hoog-

 heid

heid in Teſſel op de 's Lands Vloot zynde, ons dapper Zee-Volk niet alleen bedankt, en beloond heeft, voor hunne betoonde Manmoedigheid in den Zee Slag tegen de Admiraal Parker, maar dat meer is, die braave Manſchap vermaand heeft, op dit Helden voetſpoor voort te gaan, om, was het mogelyk, Engelands trouwloozen handelwys te ſtraffen. Hier uit durf ik geruſt veronderſtellen, is zyne Hoogheid de eerſte *Anti Engelſchgezinden* dezer Republicq; dit zo zynde, moet men dan niet vertrouwen die Vorſt onkundig is, van het geen zyn Boekverkooper bedryft? immers ja. Want hoe kan men denken dat den Vorſt, (zo zyn Mond met zyn Hart gepaart gaat,) zoude kunnen veelen, dat een Boekverkooper als *Gosſe* is, die door Zyn Hoogheid begunſtigd word, 'er voor uit durft komen; na hy, of zyn Schryver ons al voorens een party gemeene Straattaal uitbrabbeld, dat, om dat hy oordeeld 't Patriotismus beſtaat „ goed *Franſch* te zyn, dat is niet alleen „ goed *Franſch*, maar ook te gelyk goed *Spaanſch*, „ goed *Americaanſch*, en vooral goed *Amſterdamſch*, in één woord goed alles wat maar *Anti-Engelſch* is." Ronduit verklaard, om die reeden een Afkeer had, om zyn Blaadje de naam van Patriot te geeven.

Myns bedunkens legt hier in opgeſlooten, dat den Schryver een Averegtſche *Patriot* is, een vyand van dat Vrankryk, dat thans door ſpreekende bewyzen onze wankelbaare Staat onderſteund, en onze Scheepvaart, daar het welvaaren der

der Staat van afhangd beveiligd, een Vyand van Spanjen, en waarom? Om dat dezelve Groot-Brittanniën, onze Vyand, de Sleutel van de Middelandsche Zee betwist, een Vyand van America, om dat die Dappere Natie onze Landen een voordeelig Tractaat van Commercie aanbied, waar door den Schryver zyn geliefd Engelands dwingelandy ziet, beteugeld kon worden; een Vyand van Amsterdam, om dat die Stad de gepaste Maatregulen zoekt te gebruiken; om ons van het Engelsche Juk, daar wy tot schanden onzer Batavieren naam, zo lang onder gebukt hebben gegaan, eens eindelyk te ontslaan: in één woord, een Vyand van alle die geen Vriend van Engeland en een Verrader van zyn Vaderland is. Nog sterker, de Schryver Declareerd zig klaar een Vyand van Zyn Doorl. Hoogheid te zyn, wie het betaamd dat hy de grootste *Anti-Engelsch* Gezinden is, zal hy de Eer van het Orange Huis, welkers Luisters van de welvaart der Republicq afhangd, staande houden.

Dus, moeten wy veronderstellen, dat Zyne Doorluchtige Hoogheid onkundig is, dat Hoogst-Deszelfs Boekverkooper *Gosse*, dergelyk een Liebel uitgeeft, waar in hy Declareerd hy geen *Patriot* wil heeten, zo hy Engeland als Vyand moet aanmerken.

Uit het een en ander, twyfel ik niet of men zoude moeten vertrouwen, zo Zyne Doorl. Hoogheid bewustheid had, dat zyn Boekverk. Gosse van dergelyke Liebel den Uitgeever was, of dien

Vorst zoude hem als een Twist-Verwekker en Schender, van getrouwe Vaderen des Vaderlands, en yverige Magistraaten zo al niet laten straffen, ten minste beteugelen, zulk verraderlyk zaat niet verder uit te strooijen.

Hoe oneigentlyk de Schryver zich de Tytel aanmatigd, van *Ouderwetsche Patriot*, is niet waardig om te bewyzen, alzo het van zelfs spreekt, die het met de Vyanden van hun Vaderland houden, eerder de Naam van Verraders verdienen, dus had hy zyn Blaadje genoemd, de Verraderlyke Twist- en Tweedracht-Verwekker; gedrukt in 's Hage, by *Pieter Frederik Gosse*, Boekverkooper (zo lang als het duurd) van Zyne Doorluchtige Hoogheid, &c. &c. &c. Zo zoude myns Bedunkens, de Tytel volmaakt aan den inhoud voldaan hebben.

Den Leezer begrype ik, heeft uit dit eerste Vertoog, de Ouderwetse Nederlandse Patriot genoeg ontdekt, van wat Cabaal deszelfs Schryver is, en door welk een Ziel hy geregeerd word.

't Tweede Vertoog, daar wy nu toe overgaan, bestaat in een verhaal van een half Uur lang, zonder één woord waarheid; betreffende een Dame, wiens Broeder in de Slag by Doggersbank Gesneuveld zynde, zy wel bedroefd; doch bereids door die zelve Broeder, door een Brief daar toe geprepareerd zynde, zeer gelaaten was, dat hy ten nut der Landen zyn Leeven had verlooren; maar zie, wat gebeurd 'er? Zy word eensklaps Neerslagtig, ja zelfs Spraakloos, niemand wist raad voor haar, alleen Doctor *Gosse* (neen wagt wat) zyn Schryver, bedacht een vond en die gelukte, namentlyk de Man dier Damen, en zyn en haare Kinderen verscheenen eensklaps in de zwaare Rouw voor haar Oogen, eensklaps kreeg de

de Damen haar Spraak, met trad de waare Doctor in, die uitgalmde, *Gewonnen* alles *gewonnen*, (my dunkt, ik hoor myn Leezer al zeggen, die Gosſe is een kunſtige Vend, de Jood die uit Amſterdam na Leiden ſtaat te verhuizen, en die twee of drie Stomme Zoons heeft; doch waar van de ééne my Notario bekend, meer verſtand heeft, als *Gosſe* en zyn Schryver zamen, kan 'er die drie Uurtjes aan wagen en laten zyn Kinderen geneezen.) Maar om tot de zaak te komen, de Dame een wyltje geſchreit, en wat Klaagliederen opgezegd hebbende, liet zich eindelyk betreffende haar Broeder aldus uit. „ Hy is weg, ja maar
„ kon ik daar by u, en kon ik u myne lieve
„ Kinderen vergeeten! is het waar zo als ik wel
„ dacht, dat hy ter Slachtbank gelegd is, heeft
„ hy mogelyk voor zyn Dood zelve nog begree-
„ pen dat ik gelyk had, God zy alles aanbevoo-
„ len: maar ik blyf over, en u moeſt ik niet
„ vergeeten, (te weeten haar Man,) en u myn
„ liefſte Kinderen."

Dat denkbeeld, dat deeze Damen haar Broeder aan de Slachtbank was overgeleeverd, had haar (verhaald de Schryver) ſpraakloos gemaakt, het welk zy nergens anders aan had te danken, dan aan de Noord-Hollandſche Courant, (een, twee, drie, bons, ſprong haar Man op) 't woord van ter Slachtbank gelegd, was een ſtraal van licht voor hem; hy ſchelt, een Knecht komt binnen, waar is die Noord-Hollandſche Courant gebleeven, was de vraag? Mevrouw vroeg om Papier om een Trommel te pakken, ik heb hem met eenige Couranten...... ô Ja! die Noord-Hollandſche Courant zeide zy, die heeft my verlicht, daar ſtaat alles recht in, &c. hadden die Scheepen van de Maas geen Contra-Order gekreegen, dan was al-

les

les ten beste uitgevallen. Nu al die vrugt van die Actie verlooren, en myn Broeders Dood onnut voor het Vaderland, enz. —— die Schurk, zeide haar Man: alles is geloogen, myn Kind: alles loutere kwaataartigheid. Geen enkel woord! het tegendeel is waar; —— (welk een wonderlyk geval,) de Schryver had juist gevallig de Rotterdamsche Courant van den 16. by hem. Daar zeide hy, Mevrouw, ik bid u lees dat: Dat is een dag vroeger nog dan uwe Infame Noord-Hollander, zy las: *Op hooge Order*, ... *nooit geen Contra-Order gegeeven*, ... *tegenwind en laag water*, ... *de Voorzienigheid*.... (Wip, Mevrouw sprong op,).... ô myn God! zeide zy, zo is het dan niet waar: de Voorzienigheid *alleen* heeft belet dat die Scheepen uit de Maas.... Zy sloeg haar Oogen na den Hemel, en wrong haare handen: „ ô vergeef my Goede, Alwyze God!...

Nooit zegt de Schryver, zal ik deeze Vrouw nog dit alles vergeeten.

Waar op hy zyn verhaal vervolgd, hoe hy deeze Mevrouw verder verligten, met te zeggen dat alles leugen was. Zo dat Mevrouw eindelyk zeide, ô! Ik begryp nu alles, die Brief is waarschynlyk verdicht van den Courantier, —— 't welk den Schryver bevestigd, met te zeggen dat zy daar niet aan moet twyfelen. Wat dunkt u, is dit geen fraaije Historie? Superbe in de smaak van Ourson en Valentyn, de vier Heemskinderen, of de Geduldige Grizette opgesteld, geeft het geen groote Eer voor *Pieter Gosse*, dat hy eerstelyk met een vercierde Historie, of leugenachtige laffe Roman het Gemeen zoekt te misleiden, ten tweeden, dat hy zyn inwendige Nyd, tegen een Schryver en deszelfs Nieuws-Papier, als de Noord-Hollandsche Courant niet kan ver-

ber-

bergen, een Courant die by alle Beminnaars van het Vaderland in achting is, en die ver dat men dezelve gebruikt om Trommels te pakken, door Liefhebbers van deeze Republicq als een Kleinood word bewaard, om compleet zynde, de Bibliotheeken mede te verryken, en dat zulks waar is blykt, alzo de Weet- en Leesgierige Oordeelkundige Liefhebberen, der Nederlandsche Historien elkander een Goude Ryder, ja vier Goude Ducaten voor een Jaar compleet Noord-Hollandsche, of nu Watergraafs-Meer Couranten betaalen, daar men in tegendeel de Haagse Couranten voor twee om een Duit, dat is in het Jaar compleet 9 stuiv. 12 penn. zo veel kan koopen, als men zelfs wil.

N. 3. Van Dezelve Schryver, vervat een zo genaamde toegezondene Brief, gedateerd Buiksloot den 21 Augustus 1781. Doch die men bemerken kan, dat met geen ander oogmerk ingericht is, als dat de Schryver van de Ouderwetse Patriot, zekerlyk zal vernomen hebben, dat men zyn eerste Vertoog laf en smakeloos vond, dus voorgeeft, dat men hem in deeze Brief raad het niet voegzaam is, om over zaken betreffende het Vadarland zo lugtig te redineeren, om welke reeden hy oordeeld het niet betaamde, ja het sterk mispryst, dat men de Gewigtige Memorie van Engeland letterlyk berymd, en op een Straatdeuns Muzyk gebragt heeft. Zo ook vind hy het niet goed, dat men een Catalogus van den Boedel van G. R. practizeerde, den Brief-Schryver noemt zulks Brooddronkenheid, van gelyke zegt den Brief-Schryver, „ men eindelyk begonnen heeft „ Schotse en Engelsche Catechismussen te schry- „ ven, ja Satyrieke Formulieren van Gebeeden, „ Artykelen des Geloofs te vervaardigen, die

„ opent-

„ opentlyk verkogt zyn, en dat men zo de hoog-
„ ſte trap van dartele Profaanheid bereikt heeft;
„ zonder dat daar tegen in de Stad zelve, waar
„ alle die Schot-Schriften gedrukt wierden,
„ eenige openlyke voorziening gedaan is.

„ Maar het geen zegt hy, ik in de eene Party
„ veroordeel, misbillyk ik op dezelve wyze in
„ de anderen; te weeten, het *Fameuſe* Boekje,
„ *de Zeven Dorpen in Brand*, en de daar op ge-
„ volgde Brief, van *zeker Schout*, *aan zekeren*
„ *Secretaris.*"

Doch den Leezer geliefd te Remarqueeren, de Brief-Schryver volmondig zegt, dat de Autheurs der zo even gem. twee blaauwe Fameuſe Boekjes, hunne denkingswys en grondbeginſels volkomen met zyn conſept overeenſtemmen, en dat hy in die beide Schriften, (vervolgd hy) niets gevonden heeft, dat na profanen boert zweemt; ja zelfs wel wil gelooven, dat die twee voorn. Boekjes in veel opzigten geſchikt zyn, om ons misleid Gemeen weder op de regte weg te brengen. Gelyk hy zegt verzekerd te zyn, zy op veel plaatzen reeds zeer veel goed gedaan hebben, (door dit goeds verſtaat den Schryver, dat zy het onkundig Gemeen, tegen de Getrouwdſte Burger-Vaderen hebben opgehitſt;) doch hier liegt den Brief-Schryver, want na dat die twee Libellen, door gehuurde verraderlyke Pennen het Daglicht zagen, hebben zich by de Steeden D.......t, H.....m en A......m, nog vyf der voornaamſte Steeden in Nederland, en het loffelyk Alkmaar zich gevoegd, en men mogt met recht zeggen. Ja, die twee Liebellen ingericht, om de Getrouwe Magiſtraat van Amſterdam, en de Liefhebbers en Voorſtanders van Nederlands vryë Handel, en de Heer *Jan de Neufville*, te ſchenden, hebben inte-

tegendeel de Oogen van het Gemeen geopend, in zo verre, dat men ſteeke blind moeſt zyn, om niet te zien, dat die ſchendige Verraderlyke en Engelſch-Gezinden Liebellen, alleen publicq gemaakt zyn om oproer te verwekken, en ik herhaal, men mag met recht zeggen, zy hebben goed verwekt, (ſchoon de Schryver het zo niet meent,) want met een opſlag des Oogs was te beſpeuren, dat die Autheurs omgekogten Schelmen waren; dus Neerlands Gemeenten die Autheurs hun ſchrift verfoeiden.

Nogthans denke niemand, dat ik het billyk dat men Engelſche en Schotſche Catechismuſſen, enz. —— Onder de Gemeenten verſpreid heeft, verre van daar, —— in tegendeel, het was beter geweeſt, dat dergelyke Schriften het Daglicht nimmer gezien hadden.

Maar daar de Brief-Schryver zo veel als in verwondering te kennen geeft, dat die Geſchriften, zonder beteugeling, in Amſterdam (want die Stad meend hy doch) gedrukt en verkogt zyn. Mogt hy veel eerder zyn verwondering laaten blyken, dat een Man als *P. F. Goſſe*, die zich Boekverkoper van zyne Doorlugtige Hoogheid noemd, niet beteugeld word, om zulk een Schelmachtig, Verraderlyk en Engelſchgezind Vertoog of Weekblad uit te geeven, en is die Brieven-Schryver daar niet van verwonderd; ik durf wel verklaaren verwonderd te zyn, dat alle Inwoonders van Amſterdam myn voetſpoor niet volgen, met zich nimmer te verwaardigen de Haagſche Courant in de hand te neemen, daar de Naam van *Goſſe* onder ſtaat, welke door het uitgeeven van gemelde *Patriot* verdiend, men hem eer een Schurk noemd, daar hy de Courantier der N. H. Courant voor uit maakt, welke gezegdens van my, ik aanneem te bewyzen.

Ik zeg, dat ik aanneem te bewyzen, men toeſt my en hem beide, zo zal ik aantoonen, dat hy de Tytel die hy voerd niet verdiend. Vraagt *Pieter Frederik Goſſe* wie ik ben? den Uitgeever deezer heeft myn naam op ſchrift, ik ſtaan voor de verantwoording in, en verzoek niet anders tot myn verweer, als de Poſt van de Neder-Rhyn, een compleeten Noordhollandſche of Watergraafſche Meer-Courant, en *Goſſe* zyn zogenaamde compleeten *Ouderwetſe Nederlandſche Patriot* —— heeft hy luſt hy komt, af —— of anders verdiend hy geen Athentie. Hetzelve Vertoog No. 3, behelſt verder van pag. 39 tot 52, een tweede Brief, gedagteekend Hilverſum, den 22 Auguſtus 1781. Zynde deeze Brief een tegenovergeſtelde van de voorigen, alzoo den Schryver alhier een lugtige ſchryfſtyl in pryſt, van het welk hy principepaal voor reeden geeft, dat door een lugtige vrolyke trant, het Volk in een onverſchilligheid word gehouden, daar in teegendeel een Zeedige ſtyl van Schryven het Volk nadenkend maakt, en zy aan 't redineeren geraakende, ligt tot murmureeren overſlaan.

Dit oordeel ik is zeer verſtaanbaar, en behoefd geen meer uitlegging, als dat de Brief-Schryver overtuigd is, het Volk bezadigd de waarheid onderzoekende, gauw zoude zien, wy de grootſte verplichting naaſt GOD aan de getrouwe Regeering van Amſterdam hebben, en de tot nog toe woelende *Anti Magiſtraats* Gezinden, beneffens de Engelſche Factie glad uit zoude krygen. Dit laatſte zoekt den Schryver der Brief, was 't hem mogelyk, te verhinderen.

No. 4. Van de *Ouderwetſe Patriot* beſtaat in een Brief, waar in de Schryver veronderſteld, ons Land bylang in dat gevaar niet en is, als veelen

len wel denken, en 'er over Redineeren; den Schryver, zegt hy, geenzins het geen ons thans overkomt, als een wezendlyk Kwaad of Rampen beschouwd, of dat den Hemel ons bezoekt. Integendeel geloofd hy, wy nooit meer reeden gehad hebben, om de Goede Voorzienigheid te danken, voor al het geen tegenwoordig gebeurd, ja dat wy het als zo veelen weldaden behooren aan te merken, die tot ons nut geschieden.

Vervolgens vraagd hy verlof (misschien *Gosse* aan *Gosse* zelfs) om door dit zyn gevoelen aan te toonen, die geenen welke zwaarmoedige gedachten over 's Lands omstandigheid hebben, een Riem onder het hart te steeken. Doch vooral wenscht de Schryver, dat zyn poging mag strekken om de hoofden van ons Volk, die weinige, die met een onvermoeide yver tegens alle beletselen aan, en welke hy zegt zonder eigen belang het welzyn des Vaderlands beoogen, en vooral onze Dierbre Erfstadhouder mogen aanmoedigen, om op dezelve voet onverzettelyk voort te gaan, en langzaam den weg te volgen, die hy verbeeld de Voorzienigheid ons voorgaat.

Proef bid ik U geachte Leezeren eens zulke taal, voor Millioenen aan Kapitaal is ons ontnoomen, onze Commercie, daar de Welvaart van 't Vaderland van afhangd, staat stil, Koopman, Winkelier en Ambagtsman kwynt, en waar door? om dat wy als de Schryvers der *Post van de Neder-Rhyn* duidelyk aantoonen, verwaarloost hebben, onze Zeemacht in staat te stellen, waarom die braave Schryvers oordeelen, men geen spoed genoeg kan betoonen, om onze Zee-Macht in behoorlyke staat van Defentie te brengen, daar deeze Schryver der Patriot integendeel wenscht, dat de geenen die de voortgang van zulk een hylzaam

werk

werk verhinderen, onder de welke hy onze Geliefde Erfſtadhouder durft noemen, onverzettelyk op hun ſtuk blyven ſtaan, om geen ſpoed te gebruiken, maar om het langzaam te doen, en misſchien wenſcht de Schryver als een Engelſch Gezinden wel, dat het zo langzaam ging, dat de Engelſche op hun gemak al onze Koopvaarders en tevens onze Ooſt- en Weſtindiſche bezittingen wegnaamen.

Hier op wyd de Schryver zich breeder uit, om onze Republicq te vergelyken by een Menſch die met kwaalen bezogt is; doch oordeeld dat hoe erg onze kwaal is, wy op de Geneesheer (namentlyk de *Voorzienigheid*) moeten betrouwen, die ons wel uit grooter gevaaren gered heeft. —— Doch den Schryver vergeet aan te toonen, of onze Voorvaderen immer door de *Voorzienigheid* gered zyn, zonder dat zy de gepaſten middelen, namentlyk de Wapenen, in de hand naamen, en door behulp der *Voorzienigheid*, zich manmoedig verweerden, want zo men het ſteld als de *Brief-Schryver* het wil hebben, dan zou men maar met de handen over malkander moeten blyven zitten, even als verhaald word van „ *zeeker Schoenlapper die in de* „ *gewyde bladeren geleezen had, zoekt eerſt het* „ *Koningryke Gods, het anderen zal U toegeworpen* „ *worden; waar op deeze Pikbaas Spanriem, Leesten en al den horlemend agter den Bank ſmeet,* „ *drok Bad en niet werkten; doch na verloop van eenige daagen ſlaauw van honger geworden zynde,* „ *begon hy te twyfelen of hy de zin van die woorden wel gevat had; dus den Bybel andermaal open* „ *ſlaande vond hy geſchreeven, dat de geenen die* „ *zyn Huishouding verwaarlooſt, erger dan een ongeloovigen is, het geen hem handig zyn weggewurpen gereedſchap weder deed opzoeken.*"

Even

Even is het hier geleegen, ons Land is een huishouding, onze hooge Machten zyn Huisvaderen van het zelve, welke het als getrouwen Herders voegd om Hollandſche Knegten, ter bewaaring hunner Stallen, op de wagt te ſtellen, en met Stokken en Geweer 'er op uit te zenden, om, was het mogelyk, de Engelſche Wolven van hunnen Nederlandſche Schaapskooijen te verdryven.

No. 5. Beſtaat in een vervolg van voorgemelde Brief, waar van de Hoofdzakelykſte Inhoud van No. 4. gemeld is; in dit vervolg word de oorzaak der tegenwoordige Oorlog onderzogt, en wel zo, dat men, wie de Brieſſchryver bedoeld als de oorzaak, waar het verſchil met Engeland door ontſtaan is, niets behoefd te raaden. Leeſt ſlegts pag. 77, daar hy zegt, zulks is bygekoomen, door eigen belang, Heerſchzugt, Slapheid, Toegevenheid, Blindvertrouwen of wel verkeerden Begrippen en Onkunden, ten minſten het voorbyzien van de wezentlyke groote belangens van onzen Staat, aan den anderen, en na nog wat voort gebazeld te hebben als iemand die een eilen Koorts heeft, geliefd de Brieſſchryver te zeggen: *Nog een oogenblik, en de bundel Pylen was van een gereeten, en de Pylen onhelſtelbaar verſtrooid, en door onze Naburen, door den eerſte Vreemdeling, die by ons voorby ging, vertrapt geworden! Eéne Stad heeft, trotſch op haar Overmacht en Schatten, en bedwelmd door de wierook van Eigenbaat en Laatdunkenheid, zich een gezag hangematigd, 't welk niet als aan de gezamentlyke Bondgenooten toekwam.*

Verders zegt de Brieſſchryver, heeft zy een groot gedeelten der Bondgenooten zo weeten te begoogchelen, dat zy die wyzen van denken en handelen dier ééne Stad blindelings overgenoomen hebben.

Doch wie is langer zo blind in ons Vaderland, om niet te begrypen, zo de Regeering dier ééne Stad (verſtaat Amſterdam) niet gehandeld had, zo zy gehandeld hebben, het 'er op uitgekomen zou zyn, als de *Poſt van de Neder-Rhyn zegt*, namentlyk dat Engeland ons buiten de Commercie van America zoude hebben geſlooten? een Commercie daar ons zo hoog aangeleegen lecht, en zo als de Baron van de *Capelle*, *tot der Marſch* wel te regt, van denkbeeld is, moet het een yder verwonderen, H. H. M. nog dralende blyven, om te vertoeven een Alliantie met die Dappere Volkeren aan te gaan.

De Schryver gaat verder voort, en ſchilderd Engelands macht zo Conſiderabel groot en de onze zo klyn af, als of Groot-Brittannien ons met huid en hair kan opſlokken.

Weeg hier tegen op *de Poſt van de Neder-Rhyn*, ieder Vaderlander zal terſtond verlicht worden, zo al de Bondgenooten, als de Stad Amſterdam en de verdere zeeven Steeden; beneffens de loffelyke Magiſtraat van het ſchoone Alkmaar, yverde om tot hyl deezer Landen te werken, wy alsdan onze Scheepsmagt gaauw in ſtaat van Defentie konde brengen, en wy de Engelſche zeer gemaklyk tot reeden zoude kunnen brengen, als hebbende buiten Ons te Beſtryden America, Vrankryk en Spanje.

Ten laatſte brengt deeze Briefſchryver zyn gevoelen te borden, en ſchynd van oordeel te zyn, men het Vryſchryven moeſt beteugelen, waar over hy zich op pag. 96 aldus uitlaat.

„ Dat men behoorde te beletten, dat geene On-
„ bevoegden, vooral geene Onbekenden," (*nu ik ben bekend, myn Naam heeft de Boekv. of Uitgeever deezer, op order van de Hooge Machten zal hy die*

noe-

noemen, wanneer ik de Heer Pieter Frederik Gosse gaarn ten antwoord, (al was 't voor H. H. Mog.) wil ſtaan, en hem bewyzen niet waardig te zyn, hy de Grond deezer Republicq bewoond;) of, vervolgd hy, „ naamlooze woelgeeſten, veel min laage huur-„ lingen, zich verſtouten om de publicque maat-„ regelen te bedillen."

En op pag. 98 toond hy aan, „ dat zy be-„ grypen moeten, dat hunne Ruſt van de public-„ que Ruſt, hunne Veiligheid van de algemeene „ Veiligheid onmiddelyk afhangd, en dat beide „ geen grooter gevaar loopen, als wanneer de „ zulke, die in Bewind van zaaken zyn, by het „ Volk beginnen gehaat en verdacht te worden."

Zo 'er immer een Sehryver gevonden word, die zyn eigen Vonnis ſtrykt, is het deeze Schryver. Want zo iemand onbevoegd is, om tegens de zulke de Pen op te Vatten, die in het Bewind van zaken zyn, is het *Pieter Gosſe* en zyn Schryver, alzo het die Hoflyke 's Gravenhaagſche Boekverkooper geheel niet en voegd, het doen der Getrouwe Regeering van Amſterdam te bedillen, en was het hem mogelyk (*maar daar is geen kans toe, geheel Nederland is overtuigd van die Magiſtraat haare Yver en Vlyt tot 's Lands nut,*) dezelve in 's Volks haat te brengen.

Wonder en meer als wonder is het derhalven, daar *Gosſe* zelfs aldus zyn Vonnis verdebiteerd, dat Neêrlands Erf-Stadhouder, wiens Boekverkooper hy zich beroemt te zyn, zulks niet en belet; doch wy moeten vertrouwen, dat Zyne Doorl. Hoogheid, in Hoogſt-Deszelfs zwaar wigtige Poſt even zo min tyd heeft, om de gangen en handelwys van zyn verwaande Boekhandelaar na te ſpeuren, als Hoogſt-Dezelve zulks doet, van de minſte Koks-Jongen uit de Hof-Keuken.

Want, wie zoude durven veronderstellen dat Zyne Doorl. Hoogheid, zulks weetende genoegen zoude neemen, dat *Gosse* ongestoord de Regeering van Amsterdam schend? een Regeering die door deszelfs bereidwilligheid, om Land- en Zeemacht te verbeeteren; voor lang getoond hebben zy in de Propositien door Zyne Doorl. Hoogh. gedaan, geredelyk hebben toegestemd.

N. 6. Van de Ouderwetse *Patriot*, bekend de Schryver bewust te zyn, de wraakzucht op zyn hals te zullen haalen, en wel van een gantsch ligchaam van zaamgezwoorene Boosdoenders; nogthans, uit aanmerking van het gevaar, welk het gantsche Land dreigt, uit een zamenzweering, (die hy zegt) dat men zegt dagelyks toe te neemen, zo wil hy zich niet onttrekken, om de behulpzaame hand te leenen, aan het bekendmaken van dit gruwelyk Eedgèspan: hier op deeld hy een Brief mede, die hy om eenvoudige Lieden te misleiden, zegt verzekering van te hebben, dat dezelve is afgezonden aan alle Hoofd-Officieren en Fiscaalen van ons gantsche Land; doch Myn Heer den Schryver en *Gosse*, wagten zich wel te zeggen, (zo 'er zodanige Brief al afgezonden mogt zyn,) door wie dezelve dan afgezonden is, (misschien wel door *Gosse* en zyn Complice.)

De gem. Brief is gedateerd, 's Hage den 11 September 1781. Ik ben niet van voorneemen, my over dezelve Brief wydloopig uit te laten, 't zal genoeg zyn dat ik de zin daar van meld, te weeten: dat voor omtrent twee Jaaren, te Brussel een Vergift-Menger zich bevond, (*verstaat door deeze Vergift-Bereider een Schryver van Staats-Zaken*,) deeze zyne Schriften, die hy vergift noemt zyn tot ons overgekomen, en hebben onze

Lan-

Landen besmet, en veroorzaakt dat dit Vergift hier te Landen ook bereid is geworden, eerst zegt hy door een Franschman, die hy voor een Corrigeerder van Proeven uitmaakt, (*een ieder houd onder het oog, dat dezelve vervolgens een Schryver volgens zyn zeggen wierd,*) deeze Franschman bragt zegt den Schryver, het door zyn Geschriften (*by hem Vergift*) zo ver, dat een ander Schryver, die de Noord-Hollandsche, nu Watergraafs-Meer Courant schryft, hem navolgden; welke Schryver *Petre Maître* GOSSE, met Hatelyke Verwen afschilderd, en die ik te laag vind te melden; om reeden dat wie een Nederlander is, deeze Schryver moet Achting en Eerbied toedragen, om zyne braave Patriottische Ziel, hier op valt hy de Schryvers van de Post van den Neder-Rhyn aan, die hy verhaald hun Vergift, of liever Weekblad, meer of min bedekt verkoopen: (zo 'er niet meer was als deeze eene Leugen, was het al genoeg, om *Pieter Frederik Gosse* voor een Leugenaar en Eerdief te houden,) want den deugdzamen Patriottische *Gysbert Timon van Paddenburg*, die de Uitgeever is, weet ieder Drukt of laat de Post van den Neder-Rhyn Drukken, en geeft die uit.

Maar wat dunkt u Leezers, als wy dit Blaadje nu eens omkeeren, en de Schryver der Ouderwetse Patriot, eens in zyn waar dagligt beschouwen, mogen wy dan niet met grond van reden zeggen, zoo 'er een Vergiftiger, zo 'er een Fenynspouwende Adder in Neêrlands vrye Tuin zich ophoud, zo is het deeze *Pieter Frederik Gosse*, *Boekverkooper* van Zyn Doorl. Hoogheid, want even als een vuile pad zich niet ontziet, om zyn Gift over de schoonste Planten, Bloemen of Vrugten te spouwen, even doet hy ook. Onnozel in zyn vyfde Vertoog,

toog, kan men zyn Nydige Ziel ontdekken; want, daar alle welmeenende Vaderlanders met vreugde zien, dat zelfs de Teedere Vrouwelyke Sexe gevoelig zyn, over 's Lands bevogten zegen, en geen ander middel hebbende, om deeze haare Erkentenis aan den Dapperen Vice-Admiraal ZOUTMAN te bewyzen, als om ter zyner Eer een Lind te draagen, waar op des Helds naam geschreeven staat; zo ziet men in het tegendeel, dat *Gosse* als een Nydigaart, over deeze bevogten zegen hier op schempt, en zyn gal op uitbraakt.

Zo men verder eens nagaat, hoedanig hy de party voor de uit 's Lands Dienst gezette Capitein *Andries de Bruin* trekt, die hy als Onschuldig wegens het verbryzelen van 's Lands Oorlog-Schip, *Prins Willem* heeft voorgedragen, zo kan de allereenvoudigste zien, dat hy Goed, Kwaad en Kwaad, Goed noemd. —— Blyk van dien, het Vonnis over de Bruin geveld. Want wie zoude twyfelen? immers niemand, of de Manhaftige Krygsraad, voor dewelke deeze zaak beslist is; alle bestaande uit Braave Officieren en Bevelhebbers van Schepen, zoude wanneer 'er eenige verschooning voor de Bruin had kunnen plaats vinden; zulks hebben getragt te doen, als zynde (zo het een ongeluk kon genoemd worden, in het zelve geval, dat zy een ongeluk kunnen krygen;) maar neen, men heeft hem van Onkunde, Plichtverzuim, &c. overtuigd.

Ik zoude my verder over dit Onderscheid, tusschen deeze twee Weekbladeren kunnen uitlaten; maar het zal genoeg zyn, dat ik de Leezers maar zeg, dat ik in lang de sterkste Periodes, in *de Post van den Neder-Rhyn* vervat, waar door de Kunde en Vaderlandsche Trouw dier Schryvers blykt, nog niet heb aangehaald; mogelyk vind ik binnen kort daar toe occasie, wanneer gelyk men nu reeds ziet, nog klaarder blyken zal, 'er geen grooter Schender van de HOOGE MACHTEN, ZYN HOOGHEID, de MAGISTRAATEN, en geen grooter misleidende Engelschgezinden, in de Republicq is, dan, PIETER FREDERIK GOSSE, Boekverkooper van Zyn Doorluchtige Hoogheid, &c. &c. &c.

E I N D E.

